

*Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы
ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті*

Жинақтау және есеп беру департаменті

*Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының
2012 жылғы 1 қыркүйектегі ағымдағы жағдайы*

Көлемі: 8 бет

Кесте саны: 10

График саны: 7

Кезеңділігі: ай сайын жаңаланады

2012 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	1.09.11	1.09.12
Сақтандыру ұйымдарының саны	38	35
оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	13
Актuariйлердің саны	83	81
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	27	31

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2012 жылғы 1 қыркүйекте сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 434 990,7 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 12,2%-ға көп және 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша осы көрсеткіштен 20,4%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	1.09.11		1.01.12		1.09.12		Жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Ақша	22 934,6	6,3	24 357,9	6,3	15 860,7	3,6	-34,9
Орналастырылған салымдар	86 372,5	23,9	92 002,0	23,7	102 580,2	23,6	11,5
Бағалы қағаздар	174 946,0	48,4	182 267,6	47,0	216 307,6	49,7	18,7
"Кері РЕПО" операциясы	4 097,6	1,1	9 692,5	2,5	7 160,8	1,6	-26,1
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	16 353,5	4,5	20 697,7	5,4	21 236,8	4,9	2,6
Негізгі қаражат	6 785,7	1,9	8 255,1	2,1	8 073,3	1,9	-2,2
Қайта сақтандыру активтері	30 244,9	8,4	32 827,6	8,5	44 679,2	10,3	36,1
Өзге дебиторлық берешек	12 519,6	3,6	10 884,2	2,8	11 248,7	2,6	3,3
Басқа активтер	6 932,9	1,9	6 687,4	1,7	7 843,4	1,8	17,3
Активтердің жиынтығы	361 187,3	100,0	387 672,0	100,0	434 990,7	100,0	12,2

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ**4-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы**

Міндеттемелер	1.09.11		1.01.12		1.09.12		Жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	

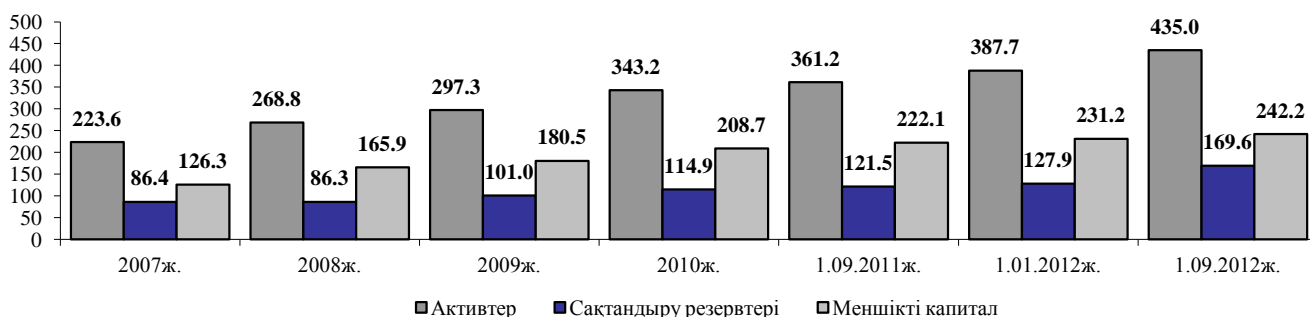
1.09.2012 ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

Резервтер	121 490,6	87,3	127 858,4	81,7	169 639,9	88,0	32,7
Алынған қарыздар	0,0	0,0	6 000,0	3,8	4 423,0	2,3	-26,3
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	8 391,5	6,0	11 484,1	7,3	8 512,3	4,4	-25,9
Сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметі бойынша делдалдармен есеп айырысу	773,8	0,6	884,2	0,6	1 152,8	0,6	30,4
Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша төленетін шоттар	1 229,0	0,9	787,6	0,5	1 753,1	0,9	2,2 есе
Басқа кредиторлық берешек	2 000,4	1,4	2 678,2	1,7	2 076,4	1,1	-22,5
Басқа міндеттемелер	5 251,9	3,8	6 817,0	4,4	5 201,1	2,7	-23,7
Міндеттемелердің жиынтығы	139 137,2	100,0	156 509,5	100,0	192 758,6	100,0	23,2

2012 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 192 758,6 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 19,2%-ға көп және 2011 жылғы 1 қыркүйектегі көрсеткіштен 38,5%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін құрған сақтандыру резервтерінің көлемі 169 639,9 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы 1 қаңтарда құрылған резервтер көлемінен 32,7%-ға көп және 2011 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша құрылған резервтер көлемінен 39,6%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы (млрд. теңге)

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

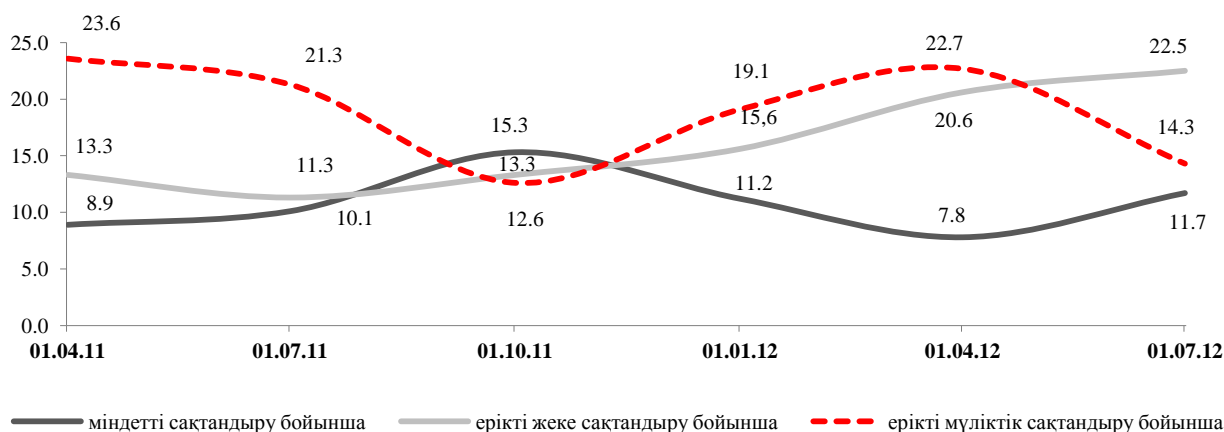
6-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі (сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар иегеріліп көрсетілген)

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.09.11		1.09.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	115 740,7	100,0	138 419,9	100,0	19,6
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	28 410,6	24,6	31 722,1	22,9	11,7
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	17 218,8	60,6	19 059,7	60,1	10,7
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	716,9	2,5	813,3	2,6	13,4
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	9 080,7	32,0	10 514,7	33,1	15,8
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	1 394,2	4,9	1 334,4	4,2	-4,3
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	33 852,3	29,2	56 633,9	40,9	67,3

1.09.2012 ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

өмірді сақтандыру	2 735,0	8,1	8 830,1	15,6	3,2 есе
аннуитеттік сақтандыру	14 103,5	41,7	23 472,0	41,4	66,4
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	6 923,5	20,4	11 921,2	21,0	72,2
ауырған жағдайлардан сақтандыру	10 090,3	29,8	12 410,6	21,9	23,0
Ерікті мүлктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	53 477,8	46,2	50 063,9	36,2	-6,4
автомобиль көлігін сақтандыру	2 605,9	4,9	3 915,3	7,8	50,2
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлктік сақтандыру және жүктерді сақтандыру	27 669,3	51,7	24 338,9	48,6	-12,0
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	7 118,9	13,3	7 147,9	14,3	0,4
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	9 090,3	17,0	7 187,5	14,4	-20,9
ерікті мүлктік сақтандырудың өзге сыныптары	6 993,4	13,1	7 474,3	14,9	6,9

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

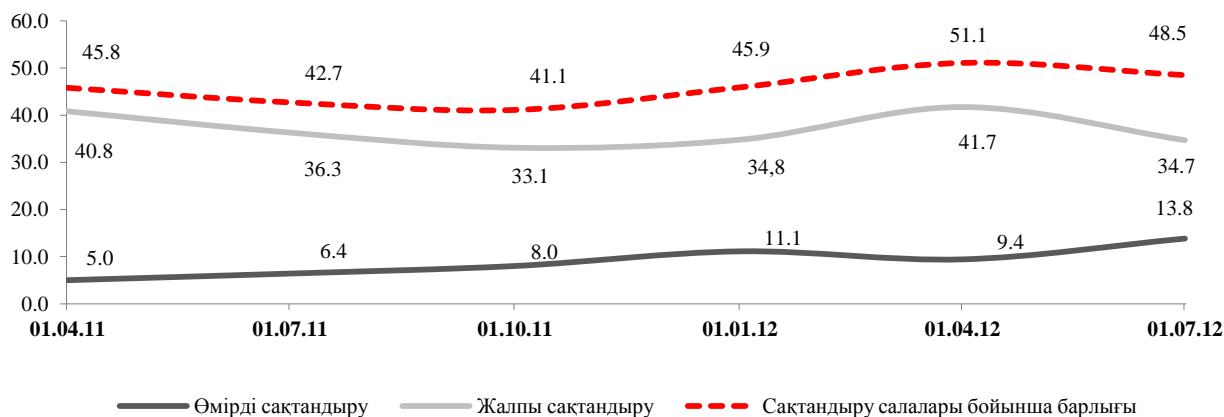

7-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	1.09.11		1.09.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	115 740,7	100,0	138 419,9	100,0	19,6
Өмірді сақтандыру	16 838,4	14,5	32 302,1	23,3	91,8
Жалпы сақтандыру	98 902,2	85,5	106 117,8	76,7	7,3

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

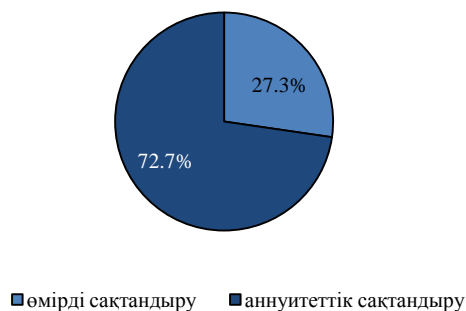
3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

«Өмірді сақтандыру» саласы. 2012 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 32 302,1 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 91,8%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2011 жылғы 1 қыркүйектегі 14,5%-ға қарсы 23,3% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2012 жылғы 8 ай ішінде «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 106 117,8 млн. теңге болды, бұл 2011 жылғы ұқсас кезеңге қарағанда 7,3%-ға көп.

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

8-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

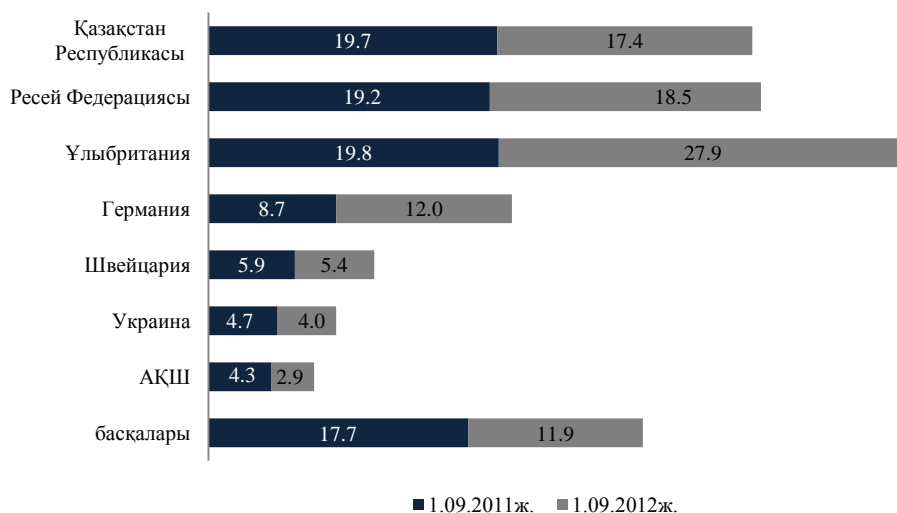
Сақтандыру сыйлықақылары	1.09.11		1.09.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	46 656,1	40,3	41 329,9	29,9	-11,4
резидент еместерге	37 445,1	32,3	34 179,9	24,7	-8,7
резиденттерге	9 211,0	8,0	7 150,0	5,2	-22,4
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	5 766,3	5,0	7 953,6	5,7	37,9

* Тікелей сақтандыру шарттарына пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 41 329,9 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 29,9%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 24,7%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 16 990,9 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 7 953,6 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

9-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

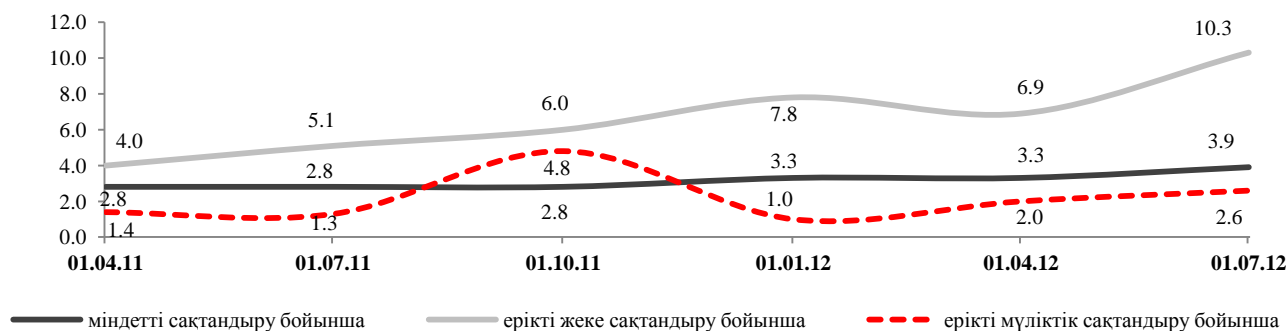
Сақтандыру төлемдері	1.09.11		1.09.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	27 677,8	100,0	39 492,5	100,0	42,7
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	7 354,6	26,6	10 072,6	25,6	37,0
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4 019,0	54,6	5 230,7	51,9	30,2
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	15,9	0,2	7,7	0,1	-51,9
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	3 130,7	42,6	4 172,4	41,4	33,3
Міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	189,0	2,6	661,8	6,6	3,5 есе
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	12 964,8	46,8	24 268,1	61,4	87,2
өмірді сақтандыру	144,8	1,1	277,5	1,1	91,7
аннуитеттік сақтандыру	7 316,2	56,4	17 743,8	73,1	2,4 есе
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	278,8	2,2	215,7	0,9	-22,6
ауырған жағдайлардан сақтандыру	5 225,0	40,3	6 031,1	24,9	15,4
Ерікті мүліктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	7 358,4	26,6	5 151,8	13,0	-30,0
автомобиль көлігін сақтандыру	871,2	11,8	1 012,4	19,7	16,2
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін	1 090,3	14,8	3 137,6	60,9	2,9 есе

1.09.2012 ж. жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының ағымдағы жағдайы

сақтандыруды қоспағанда, мүлкті сақтандыру және жүктерді сақтандыру					
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	349,3	4,8	517,4	10,0	48,1
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	4 260,1	57,9	29,1	0,6	-99,3
ерікті мүлктік сақтандырудың өзге сыныптары	787,5	10,7	455,3	8,8	-42,2

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы (млрд. теңге)

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

10-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	1.09.11		1.09.12		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	75 146,8	84,5	107 176,0	86,3	42,6
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	13 197,0	14,8	16 503,5	13,3	25,1
Басқа қызметтен түскен кірістер	586,1	0,7	485,0	0,4	-17,2
Кірістердің жиынтығы	88 929,9	100,0	124 164,5	100,0	39,6
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	20 876,9	33,1	37 508,1	37,8	79,7
Басқа шығыстар	42 103,1	66,9	61 606,8	62,2	46,3
Шығыстардың жиынтығы	62 980,0	100,0	99 114,9	100,0	57,4
Табыс салығын төлегенге дейінгі таза кіріс (шығын)	25 949,9	-	25 049,6	-	-3,5
Корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша шығыстар	3 137,2	-	2 534,8	-	-19,2
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	22 812,7	-	22 514,8	-	-1,3
ROA	9,5	-	7,5	-	-
ROE	16,0	-	13,0	-	-

11-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	1.09.2011.	1.01.2012.	1.09.2012.
Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	27 571,9	27 571,9 ¹	31 615,1 ²
ЖІӨ, млрд. теңгемен	0,42	0,64	0,44
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,81	0,84	0,77
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,31	1,41	1,38
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6 983,0	10 537,4	8 231,7 ³

12-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығындағы жиынтық көрсеткіштердің үлесі, %	1.09.2011.	1.01.2012.	1.09.2012.
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	39,5	31,8	35,7
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	52,3	50,5	55,2
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	25,1	22,4	25,2
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	39,3	41,4	56,0
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	52,9	52,6	50,2
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншікті капиталы	62,4	63,3	61,2

01.01.2012 ж. бастап 01.09.2012 ж. дейінгі кезеңде сақтандыру нарығында сақтандыру сыйлықақылары және сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің ұлғайғаны байқалады. 5 ірі сақтандыру компаниясының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 35,7%-ы (ұлғаюы 3,9 пайыздық тармақ) және сақтандыру төлемдерінің 25,2%-ы (ұлғаюы 2,8 пайыздық тармақ) тиесілі болды. Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 50,2% (азаюы 2,4 пайыздық тармақ) болды.

¹ – Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша.

² – ҚР Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері бойынша.

³ – Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша 01.08.2012 ж. ҚР халқының саны 16 815 553 адам болды.